

**DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT**

Forsknings- og høyere utdanningsministeren

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref
18/5000-

Dato
1. oktober 2018

**Invitasjon til å komme med innspill til stortingsmeldingen om
internasjonal studentmobilitet**

Internasjonalt samarbeid og dialog på tvers av landegrensene er forutsetninger for å kunne håndtere de store globale samfunnsutfordringene verden står overfor. Dette gjenspeiles både i arbeidet med FNs bærekraftsmål, det nylige forslaget til nytt Erasmus-program samt en rekke andre viktige internasjonale prosesser. Kunnskap og interkulturell forståelse er grunnleggende og fundamentalt for å løse de utfordringene verden står overfor i dag.

Å heve kvaliteten i høyere utdanning og forskning er en av regjeringens viktigste prosjekter. Internasjonal studentmobilitet, både norske studenter til utlandet og utenlandske studenter til Norge, må være en naturlig del av det strategiske arbeidet med kvalitet, og et sentralt aspekt ved internasjonalisering av høyere utdanning. Jeg har høye ambisjoner om å ytterligere styrke internasjonaliseringen av høyere utdanning, og har derfor satt i gang et arbeid med en stortingsmelding som skal være ferdig ved årsskiftet 2019/2020.

Jeg vil allerede i startfasen av dette arbeidet gå i dialog med studentene, institusjonene og andre relevante aktører for å definere målsettinger, identifisere utfordringer og få innspill til de rette tiltakene og virkemidlene. Det overordnede målet må være en kulturendring, slik at studentmobilitet i enda større grad enn i dag blir en integrert del av studiene og av arbeidet for økt kvalitet i utdanningen. Jeg ønsker å skape arenaer for diskusjon, inspirasjon og deling av

gode løsninger for økt mobilitet, og understreker at denne invitasjonen til å gi innspill kun er første steg i dialogen jeg ønsker å ha med dere. Deres vurderinger og innspill gjennom hele prosessen vil være en viktig del av kunnskapsgrunnlaget for vårt arbeid med meldingen.

Grunnlaget for dagens politikk

Meld. St. 16 (2016-2017) *Kultur for Kvalitet i høyere utdanning* slår fast at internasjonalisering skal være et middel for å styrke kvaliteten i høyere utdanning. Alle studieprogram skal ha internasjonaliseringstiltak. Viktige hovedformer for internasjonalisering som ble nevnt er:

- utveksling av studenter og ansatte
- samarbeid om undervisningstilbud (gjesteforelesere, veiledning)
- samarbeid om utvikling av studietilbud (kurs, emner)
- samarbeid om hele gradsstudier

Allerede i Kvalitetsreformen fra 2003 ble det slått fast at alle studenter som ønsket det, skulle kunne ha et studieopphold i utlandet som del av sitt norske gradsstudium. Gjennom Bologna-prosessen har Norge forpliktet seg til at innen 2020 skal 20 prosent av studentene som fullfører en grad ha hatt et studie- eller praksisopphold i utlandet.

Meld. St. 16 (2016-2017) *Kultur for kvalitet i høyere utdanning* uttrykker en ambisjon på lengre sikt der halvparten av de som avlegger en grad i norsk høyere utdanning skal ha hatt et studie- eller praksisopphold i utlandet. Jeg mener at denne ambisjonen må være førende for politikken framover, også i arbeidet med denne stortingsmeldingen. Sentrale spørsmål i meldingsarbeidet blir hvordan vi skal nærme oss målet om at utenlandsopphold blir normalen og hvordan inngående studentmobilitet kan bli brukt mer strategisk som ledd i internasjonalisering av studieprogrammer her hjemme.

Mobilitet som naturlig del av studiet

Det er fortsatt ønskelig at norske studenter tar hele graden i utlandet, men den store økningen i studentmobilitet må komme ved at langt flere norske studenter tar deler av graden i utlandet. Min ambisjon med denne stortingsmeldingen er å bidra til en kulturendring i universitets- og høyskolesektoren, slik at mobilitet blir en integrert del av alle norske studieprogrammer. Utenlandsopphold skal være normalen, ved at institusjonene legger til rette for at alle studenter skal reise ut. Samtidig må man også sørge for at de som av ulike årsaker ikke reiser ut, blir del av et internasjonalt studiemiljø her hjemme. Det kan f.eks. omfatte en systematisk tilnærming til hvordan internasjonale perspektiver og erfaringer kan berike utdanningen gjennom bruk av gjesteforelesere, aktiv integrering av internasjonale studenter i de norske studentenes studiehverdag, undervisning på engelsk eller liknende.

For å lykkes med denne ambisjonen mener jeg at følgende faktorer må ligge til grunn:

1. Internasjonal studentmobilitet må inngå som en fullt ut integrert del av det strategiske arbeidet for kvalitet og relevans i høyere utdanning.

2. Internasjonal studentmobilitet som del av en grad skal være basert på institusjonelt samarbeid, og dette samarbeidet bør omfatte både forskning og utdanning.
3. Regelverk skal ikke være til hinder for, og finansieringsordninger skal stimulere til økt studentmobilitet.
4. Institusjonenes ledelse, faglige ansatte og administrasjon, så vel som studentene selv, må bidra til kulturendringen.
5. Arbeids- og næringslivet må etterspørre og verdsette studenters internasjonale kompetanse.

Spørsmålene nedenfor som jeg ønsker å stille dere nå i første fase, er knyttet til min ambisjon om mobilitet som en integrert del av alle studieprogrammer, der halvparten av de som avlegger en grad i norsk høyere utdanning skal ha hatt et utenlandsopphold. Spørsmålene har en åpen form, slik at det er rom for å komme med innspill dere vurderer som viktige nå i startfasen. Vi ber om kortfattede svar på spørsmålene, med utdypninger der det er særlig relevant for dere.

Spørsmål til universiteter og høyskoler

Jeg ber styret og institusjonsledelsen om å involvere både administrativt og faglige ansatte, inkludert fra studieprogramnivå, i besvarelsen. Jeg forventer at innspillet dere sender inn forankres i institusjonens ledelse og styre.

I tillegg til spørsmålene nedenfor, ber jeg om en kort fremstilling av hvordan arbeidet med internasjonalisering og studentmobilitet er organisert ved institusjonen.

1. Ambisjon om kulturendring

I teksten ovenfor har jeg skissert fem faktorer jeg mener må ligge til grunn for å oppnå ambisjonen om en kulturendring som legger til rette for mobilitet som en integrert del i alle studier. Er dere enige i min vurdering? Er det noen faktorer som mangler? Hva skal til for å oppnå ambisjonen?

2. Utgående studentmobilitet (fra norske UH-institusjoner til utenlandske)

Arbeider dere med utgående studentmobilitet på forskjellige nivåer (institusjonsledelsen, fakultets- og instituttledelsen, på studieprogramnivå (bachelor/master etc.)? Hva er utfordringene og hindrene? Kan dere gi noen gode eksempler på vellykkede tilnærminger til utgående studentmobilitet?

3. Innkommende studentmobilitet (utenlandske studenter ved norske UH-institusjoner)

Hvordan arbeider dere med innkommende studentmobilitet, både utveksling og hel grad? Hva er utfordringene og hindrene? Kan dere gi noen gode eksempler på vellykkede tilnærminger til innkommende studentmobilitet?

4. Strategisk samarbeid

Hvordan velger dere utenlandske samarbeidspartnere? I hvilken grad gjøres slike vurderinger i sammenheng med institusjonens overordnede strategi? Hvilke kriterier setter

dere for valg av utenlandske samarbeidspartnere og hvilke nivåer internt involveres? I hvilken grad er dere opptatt av geografi når dere velger samarbeidspartnere?

5. Nasjonale tiltak og regelverk

Er det noen nye nasjonale tiltak som kan bidra til å forbedre deres strategiske arbeid med internasjonal studentmobilitet? Ser dere behov for endringer i regelverk eller finansieringsordninger?

6. Godkjenning

Automatisk godkjenning av utenlandsopphold fremheves av mange som viktig for økt internasjonal studentmobilitet. Er det faglige eller juridiske elementer som eventuelt hindrer automatisk godkjenning?

7. Arbeids- og næringsliv

Har dere samarbeid med internasjonalt arbeids- og næringsliv knyttet til studentmobilitet, særlig med tanke på internasjonal praksismobilitet? Hva kan gjøres for å synliggjøre verdien av internasjonal utdanningserfaring for norsk arbeids- og næringsliv?

Er det andre temaer eller spørsmål som dere mener bør diskuteres i den kommende stortingsmeldingen?

Spørsmål til andre aktører enn UH-institusjonene

Temaene og spørsmålene ovenfor tar utgangspunkt i arbeidet ved universiteter og høyskoler. For at vi skal realisere de høye ambisjonene for studentmobilitet, er det essensielt med samarbeid mellom UH-institusjoner, studenter, arbeids- og næringsliv og samfunnet ellers.

Jeg ønsker svar på spørsmålene og kommentarer til temaene som tas opp, også fra deres organisasjons ståsted, og ber dere også involvere tilknyttede foreninger/organer der dette er relevant. Eventuelle andre innspill til den kommende stortingsmeldingen er også velkomne.

Avslutning

Jeg ber om at innspillene sendes elektronisk ved bruk av den digitale løsningen for høringsuttalelser www.regjeringen.no/id2611424. Innspillene er offentlige etter offentlighetsloven og blir publisert på regjeringen.no.

Frist for å sende innspill er **3. desember 2018**.

Med hilsen

Iselin Nybø

Adresseliste

Akademikerne	Fridtjof Nansens plass 6	0160	OSLO
Ansgar Teologiske Høgskole	Fredrik Fransons vei 4	4635	KRISTIANSAND S
Arbeidsgiverforeningen Spekter	Pb. 7052 Majorstuen	0306	OSLO
Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo	Postboks 6768 St. Olavs plass	0130	OSLO
Association of Norwegian Students Abroad	Storgt. 19	0184	OSLO
Barrat Due musikk institutt	Postboks 5344 Majorstuen	0304	OSLO
Bergen Arkitekt høgskole	Postboks 39	5841	BERGEN
Database for statistikk om høgre utdanning	Harald Hårfagres gate 29	5007	BERGEN
Det teologiske Menighetsfakultet	Postboks 5144 Majorstua	0302	OSLO
Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning			
Direktoratet for utviklingssamarbeid	Postboks 1303 Vika	0112	OSLO
Dronning Mauds Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning	Thrond Nergaards veg 7	7044	TRONDHEIM
Fjellhaug Internasjonale Høgskole	Sinsenvn. 15	0572	OSLO
Forskningsinstituttene Fellesarena	Postboks 5490 Majorstua	0305	OSLO
Handelshøyskolen BI		0442	OSLO
Hovedorganisasjonen Virke	Boks 2900 Solli	0230	OSLO
Høgskolen i Innlandet	Postboks 400	2418	ELVERUM
Høgskolen i Molde	Postboks 2110	6402	MOLDE
vitenskapelig høgskole i logistikk			
Høgskolen i Østfold		1757	HALDEN
Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling	Arne Garborgsveg 22	4340	BRYNE
Høgskulen i Volda	Postboks 500	6101	VOLDA
Høgskulen på Vestlandet	Postboks 7030	5020	BERGEN
Høyskolen for Ledelse og Teologi	Micheletsvei 62	1368	STABEKK

Høyskolen Kristiania Innovasjon Norge			
International Students' Union of Norway	Lakkegata 3	0187	OSLO
Kompetanse Norge	Postboks 236 Sentrum	0103	OSLO
Kunsthøgskolen i Oslo	Postboks 6853 St Olavsplass	0130	OSLO
Landsorganisasjonen i Norge	Youngsgate 11	0181	OSLO
Lovisenberg diakonale høgskole	Lovisenberggaten 15 B	0456	OSLO
Musikkteaterhøyskolen	Trondheimsveien 137	0570	OSLO
Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen	Postboks 578	1327	LYSAKER
NLA Høgskolen	Postboks 74	5812	BERGEN
Nord studentsamskipnad	Postboks 1490	8049	BODØ
Nord universitet	Postboks 1490	8049	BODØ
Nordisk institutt for studier av innovasjon forskning og utdanning	Postboks 2815 Tøyen	0608	OSLO
Norges arktiske studentsamskipnad	Teorifagbygget Hus 2	9037	TROMSØ
Norges Dansehøyskole	Postboks 2956 Tøyen	0608	OSLO
Norges forskningsråd	Postboks 564	1327	LYSAKER
Norges handelshøyskole	Helleveien 30	5045	BERGEN
Norges idrettshøgskole	Postboks 4014 Ullevål Stadion	0806	OSLO
Norges Ingeniør- og Teknologorganisasjon	Postboks 9100 Grønland	0133	OSLO
Norges miljø- og biovitenskapelige universitet	Postboks 5003	1432	ÅS
Norges musikkhøgskole	Postboks 5190 Majorstua	0302	OSLO
Norges teknisk- naturvitenskapelige universitet		7491	TRONDHEIM
Norsk studentorganisasjon	Holbergs gate 1	0166	OSLO
Næringslivets Hovedorganisasjon	P.b. 5250 Majorstua	0303	OSLO
OsloMet storbyuniversitetet			
Samisk høgskole	Hánnoluohkká 45	9520	KAUTOKEINO
Samskipnadsrådet	c/o SiO, Postboks 94 Blindern	0314	OSLO

Statens lånekasse for utdanning	Postboks 430 Alnabru	0614	OSLO
Steinerhøyskolen	Professor Dahls gate 30	0260	OSLO
Studentsamskipnaden i Agder	Postboks 1864 Gimle	4686	KRISTIANSAND S
Ålesund og Trondheim Studentsamskipnaden i Gjøvik	Postboks 2460 Sluppen	7005	TRONDHEIM
Studentsamskipnaden i Indre Finnmark	Hannoluohkka 45	9520	KAUTOKEINO
Studentsamskipnaden i Innlandet	Gudbrandsdalsvegen 350	2624	LILLEHAMMER
Studentsamskipnaden i Molde	Postboks 2110	6402	MOLDE
Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus	Postboks 94 Blindern	0314	OSLO
Studentsamskipnaden i Stavanger	Postboks 8600 Forus	4036	Stavanger
Studentsamskipnaden i Sørøst-Norge			
Studentsamskipnaden i Volda	Postboks 278	6101	VOLDA
Studentsamskipnaden i Østfold		1757	HALDEN
Studentsamskipnaden i Ås		1432	ÅS
Studentsamskipnaden på Vestlandet			
Unio	Stortingsgata 2	0158	OSLO
Unit - Direktoratet for IKT og fellestjenester i høyere utdanning og forskning	Pb. 5883 Majorstuen	0308	OSLO
Universitetet i Agder	Serviceboks 422	4604	KRISTIANSAND S
Universitetet i Bergen	Postboks 7800	5020	BERGEN
Universitetet i Oslo	Postboks 1072 Blindern	0316	OSLO
Universitetet i Stavanger		4036	STAVANGER
Universitetet i Sørøst-Norge	Postboks 235	3603	KONGSBERG
Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet		9019	TROMSØ
Utlendingsdirektoratet	Postboks 2098 Vika	0125	OSLO

VID vitenskapelige høgskole	Postboks 184 Vinderen	0319	OSLO
Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund	Postboks 9232 Grønland	0134	OSLO